

Een soort landjepik, maar dan met witte en zwarte steentjes

Go is de kleinste van alle denksporten en mist de aantrekkingskracht van bijvoorbeeld poker. Want opzienbarende toppers zijn er gewoon niet.

Door **Bart Jungmann**

Acht jaar was Rob van Zeijst toen hij voor het eerst in aanraking kwam met go. Zijn vader en hij waren door ziekte en breuken aan huis in Apeldoorn gebonden. Dammen en schaken kwam ze de neus uit en toen trok vader uit de kast een bordspel met witte en zwarte steentjes. Bijna veertig jaar later weet Van Zeijst nog precies wat zijn vader zei: 'Kijk, dit heb ik ook nog.'

Hij won het eerste spelletje en besepte dat dit zijn spel was, al moet je op deze dinsdagochtend spreken van zijn sport. De 47-jarige Van Zeijst gaat zo meteen in Groningen beginnen aan de derde ronde van het Europees kampioenschap go.

Drie keer veroverde hij de titel, maar nu liggen de kaarten minder gunstig. Dat heeft vooral met zijn

leeftijd te maken. De beste leeftijd voor go, zegt hij, ligt tussen de dertig en veertig jaar. Inzicht, geduld, concentratie en uithoudingsvermogen zijn in die levensfase op hun best. Acuter is de nederlaag die hij in de vorige ronde leed. Het lot had hem aan de sterke Kim Eunkuk gekoppeld, terwijl Van Zeijst een speler is die in het toernooi moet groeien. Dat liep dus niet goed af.

Toneel van het *European Go Congress* is Hotel New Hampshire aan de zuidrand van Groningen. Vroeger was dit het kantoor dat de KPN voor zich liet bouwen nadat een vorig kabinet zijn overheidsdiensten over het land was gaan spreiden. KPN is in versmalde omvang allang weer terug in Den Haag. Het achtergelaten gebouw, een steile wand van glas, is nu een hotel dat vooral zakelijke diensten verleent.

Het hotel is nu in bezit genomen door een wereldbevolking van alternatieve snit, bestaande uit 47 nationaliteiten. De kleding komt ruwweg neer op sandalen, driekwart broeken en T-shirt. Over dat shirt dragen de scheidsrechters ter onderscheid een oranje sjerp waarop in blokletters *referee* staat. Ze zien er uit als verwaarloosde hoogwaardigheidsbekleders.

In de hal hangt een groot banier

van *Zhuyeqing Tea*, een Chinese theefabrikant die sponsor is van het twee weken durende evenement. Op een geësceneerde foto drijft een glas groene thee op een Hollands water met op de achtergrond de molens van Kinderdijk.

Het toernooi wordt verspeeld op twee verdiepingen en 150 borden. De zwakkere broeders zitten in twee grote zalen boven. Het aanhoudende getik van de spelklokken klinkt als een regenbui op het hoteldak. Het aantal vrouwen is hier al verwaarloosbaar, maar op de begane grond is go vrijwel volledig een mannensport.

De beste spelers zijn ondergebracht in kleine conferentiezalen die het hotel naar meren heeft vernoemd. In het Zuidlaardermeer komen de beste vier deelnemers tegen elkaar uit, allen van mannelijke kunne. In het Paterswoldse Meer en het Schildmeer bevindt zich per zaal één vrouw. De laatste, Manuela Marz uit Leipzig, zal later die dag het onderspit delven tegen Rob van Zeijst.

Go is een spel dat vierduizend jaar geleden in China werd ontwikkeld. Het speelt zich af op een veld van elkaar kruisende lijnen. De witte en zwarte steentjes van het formaat smarties worden om de beurt en zo strategisch moge-

De Servische broers Mitic bekijken de stelling op het bord bij het EK go.

Foto Harry Cock / de Volkskrant

lijk op de kruispunten geplaatst. Go is een territoriumstrijd of, zoals voorzitter Martin Finke van de Nederlandse gobond het nog beter zegt, een soort landjepik.

Collega-bestuurslid Rob Friederichs en hij prijzen go om zijn vaderlijke eenvoud. Finke: 'Je kunt de regels in tien minuten uitlegen.'

Friederichs: 'Maar zo simpel als de regels zijn, zo complex is het spel. In het schaken kan de computer de beste spelers verslaan. Bij go heeft het beste programma het al

moeilijk tegen mij en ik ben echt een gemiddelde speler.'

Go woei in de 16de eeuw over naar Japan waar het sterk aan populariteit won. Nu wordt het in 150 landen gespeeld. Het zwaartepunt ligt nog steeds in Azië, waar het op professioneel niveau wordt beoefend en de belangrijkste wedstrijden rechtstreeks worden uitgezonden op de tv. In Groningen geven vier professionals commentaar bij de gespeelde wedstrijden.

De beste spelers komen uit Zuid-Korea en de oorspronkelijke bakermat China. De Koreanen lijken oppermachtig bij het open EK. Na vier ronden bezetten ze de eerste vier plaatsen. De Europees kampioen zal vermoedelijk in de lagere regionen worden aangetroffen.

In Europa wordt go sinds het begin van deze eeuw gespeeld, nadat het via Duitsland was geïntroduceerd. Nederland volgde, in lijn met de beroemde uitspraak van Heinrich Heine, vijftig jaar later. Met ruim dertig clubs en negenhonderd aangesloten spelers is go de kleinste van alle denksporten. Waar bridge als teamsport wel vaart bij zijn sociale karakter en poker appelleert aan jonge denksporters, is go geen spel dat meteen grote aantrekkingskracht heeft.

Volgens Friederichs is het probleem dat go nooit opzienbarende topspelers heeft voortgebracht, zoals de oude denksporten schaken en dammen dat wel deden. 'Wie weet, komt daarin dit toernooi verandering.'

Rob van Zeijst werd voor het eerst in 1981 Europees kampioen. Hij was toen 19 en ging naar Tokio om het wereldkampioenschap te betwisten. Hij bleef hangen in de Japanse hoofdstad om er een loopbaan als prof op te bouwen. Maar de stad was zo vervuild dat hij asthma kreeg en de medicijnen waren nog niet toereikend om een enigszins normaal leven te leiden.

Chronisch slaapttekort frustreerde zijn plannen, maar Van Zeijst trouwde in Tokio een Japanse vrouw, met wie hij kinderen kreeg. Hij voorziet nu in hun levensonderhoud met een goschool. Zijn pogingen nog eens Europees kampioen te worden, hadden in 1990 en 1993 succes. Nu is zijn aanwezigheid in Groningen te danken aan NOC*NSF dat met het oog op eventuele Spelen elk internationaal sporttoernooi ondersteunt.

Na de vierde ronde is Rob van Zeijst als beste Nederlander terug te vinden in de subtop. Alle boven hem geklasseerde Europeanen zijn binnen handbereik.